

KW.313.21.2012.JF

Urząd Miejski w Zabrzu

014933412

1

Projekt wystąpienia pokontrolnego
z kontroli przeprowadzonej w Wydziale Oświaty w Zabrzu

- Jednostka kontrolowana: Urząd Miasta Zabrze, Wydział Oświaty, Park Hutniczy 8 Zabrze. Prezydentem Miasta jest Małgorzata Mańka-Szulik, Naczelnikiem Wydziału Oświaty jest Andrzej Gąska. Regon Urzędu Miasta – 276255520.
- Kontrolę przeprowadził specjalista w Zespole Kontroli Wewnętrznej Kuratorium Oświaty w Katowicach Janusz Firkowski na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli OA-OR.057.2.703.2012.JW z dnia 2.01.2012 r. Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach oraz zawiadomienia KW.313.21.2012.JF z dnia 09.08.2012 r.
- Termin kontroli: 23-24 i 27.08.2012 r.
- Zakres kontroli: Realizacja rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawa szkolna” - przegląd dokumentacji. Analiza przyczyn niewykorzystania dotacji.
- W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielali: Pan Andrzej Gąska – naczelnik Wydziału Oświaty i Pani Bożena Skotnicka – podinspektor.

Ustalenia

Środki na realizację rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawa szkolna” zostały zapewnione w ustawie budżetowej na rok 2011 z 20 stycznia 2011r. w rezerwach celowych pod pozycją 26. Odpowiednia uchwała w tej sprawie (uchwała RM Nr 68/2011) została przyjęta na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 25.05.2011 r. W tym samym dniu wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 111 poz. 652). Kuratorium Oświaty w Katowicach wystąpiło do prezydentów miast (burmistrzów, wójtów) w województwie śląskim z pismem nr OA-PZ.3146.2.1.2011.KZ z dnia 6.04.2011r. z prośbą o przekazanie danych dotyczących liczby uczniów uprawnionych do objęcia wsparciem w ramach realizacji programu oraz o zapoznanie się z wytycznymi i treścią projektu uchwały i rozporządzenia zamieszczonymi na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Dnia 14.04.2011r. Gmina Zabrze przesłała do Kuratorium Oświaty informację dotyczącą realizacji rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawa szkolna”, przedstawiającą w ustalonej formie tabelarycznej liczbę uczniów uprawnionych do objęcia programem (załącznik nr 1).

Dnia 4.07.2011r. (załącznik nr 2) wpłynął do Kuratorium wniosek do Wojewody Śląskiego o przyznanie dotacji celowej z budżetu wojewody na realizację rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawa szkolna” uzgodniony z dyrektorami szkół i podpisany 22.06.2011r. przez Prezydenta Miasta Zabrze Małgorzatę Mańkę-Szulik. Wniosek zgodny był z wcześniej przesłaną informacją. Wysokość dotacji określono na podstawie złożonego przez gminę wniosku i zgodnie z algorytmem wskazanym w załączniku do uchwały nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. (liczba uczniów uprawnionych do otrzymania pomocy w poszczególnych rocznikach x odpowiednio 180 zł, 325 zł, 210 zł, 315 zł lub 390 zł.).

Kwota wyliczonej dotacji ogółem wyniosła 475.790,- zł. Pierwszą transzę wnioskowanej przez Gminę dotacji (zgodnie z wym. załącznikiem do uchwały, w wysokości nie mniejszej niż 50% planowanych środków) ustalono na 277.861,- zł.

Decyzją Nr FB/I/3011/197/2/2011 z 2 sierpnia 2011 r. Wojewoda Śląski zwiększył dla Urzędu Miasta Zabrze plan dotacji celowej na 2011 r. o kwotę pierwszej transzy w dziale 854

Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziale 85415 Pomoc materialna dla uczniów § 2030 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

WA
24

Uchwała nr 68/2011 Rady Ministrów uchwalona została na podstawie art.90u ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty i tym samym nie wymagała wkładu własnego j.s.t. a Rozporządzenie RM z 25 maja 2011 r. wydane na podstawie art.90u ust.4 pkt 1 ustawy o systemie oświaty potwierdza wniosek o nie wymaganiu wkładu własnego.

Pierwszą transzę dotacji przekazano gminie na podstawie umowy nr PS/V/3011/115/47/11 o udzielenie dotacji celowej na realizację rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawka szkolna” zawartej w dniu 13.10.2011 r. pomiędzy Wojewodą Śląskim a Gminą Zabrze (załącznik nr 3). Druga transza miała stanowić uzupełnienie środków niezbędnych do pełnego zrealizowania programu i miała być obliczona po zebraniu ostatecznych danych o liczbie uczniów korzystających z pomocy.

Zgodnie z harmonogramem realizacji rządowego programu Kuratorium Oświaty wystąpiło do prezydentów miast w województwie śląskim w piśmie nr OA-PZ.3146.2.7.2011.KZ z dnia 16.08.2011 r. o dokonanie korekt danych zgłoszonych w miesiącu kwietniu 2011 r. do ostatecznej liczby dzieci uprawnionych do objęcia programem oraz o sporządzenie aneksu wniosku adresowanego do Wojewody o przyznanie dotacji wg liczby uczniów po korekcie. Brak odpowiedzi na pismo oznaczał, że podana w kwietniu liczba uczniów oraz wniosek o dotację nie ulegają zmianie.

Jednocześnie w wym. piśmie kuratorium ponowiło prośbę wyrażoną w piśmie nr OA-PZ.3146.2.5.2011.KZ z dnia 10.08.2011r. o przekazanie wypełnionej „Karty realizacji zadania”.

Gmina Zabrze nie odpowiadając na prośbę o korektę danych oraz nie występując z aneksem do wniosku o przyznanie dotacji podtrzymała swoje pierwotne dane i pierwotny wniosek do Wojewody o dotację.

W związku z powyższym na podstawie aneksu nr 1 do umowy nr PS/V/3011/115/47/11 (załącznik nr 4) zawartego w dniu 4 listopada 2011 r. pomiędzy Wojewodą Śląskim a Gminą Zabrze oraz decyzji wojewody nr FB/I/3011/197/11/2011 z dnia 17.10.2011 r. przekazano gminie drugą transzę dotacji w kwocie 197.929,- zł. Aneks nr 2 z dnia 29.12.2011 r. do umowy PS/V/3011/115/47/11 anulował zapisy o drugiej transzy dotacji a decyzją Wojewody Śląskiego nr FB/I/3011/197/18/2011 z 25.11.2011 r. zmniejszono plan dotacji celowej o 297.929,- zł.

Zgodnie z umową nr PS/V/3011/115/47/11 z 13 października 2011 r. gmina przekazała do kuratorium sprawozdanie z realizacji rządowego programu dnia 19.11.2011 r.

Dnia 20.01.2012 r. przekazano do kuratorium korektę sprawozdania (załącznik nr 6).

Dokonując porównania wniosku o dotację z dnia 22.06.2011r. ze sprawozdaniem otrzymujemy następujące zestawienie:

Klasa/szkoła	Dane wg wniosku z dnia 22.06.2011 r. o przyznanie dotacji		Dane ze sprawozdania z dnia 25.01.2012 r.		% wykorzystania dotacji kol. 5/kol. 3
	Planowana liczba uczniów objętych dotacją	Kwota przyznanej dotacji	Liczba uczniów, którzy skorzystali z pomocy	Kwota wydatków na zakup podręczników pokryta z dotacji	
1	2	3	4	5	6
1. Uczniowie spełniający kryterium dochodowe, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.)					
Klasa I szkoły podstawowej	375	67500,-	189	33598,41	49,78
Klasa II szkoły podstawowej	291	52380,-	120	21265,86	40,60
Klasa III szkoły	261	46980,-	137	24302,03	51,73

14

podstawowej					
Klasa III gimnazjum	215	69875,-	95	27904,15	39,93
Ogółem wg kryterium 1.	1142	236735,-	541	107070,45	45,23
2. Uczniowie z rodzin niespełniających kryterium dochodowego (w przypadkach określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).					
Klasa I szkoły podstawowej	83	14940,-	25	4422,31	29,60
Klasa II szkoły podstawowej	70	12600,-	23	4118,19	32,68
Klasa III szkoły podstawowej	72	12960,-	29	5206,73	40,18
Klasa III gimnazjum	86	27950,-	17	5503,-	19,69
Ogółem wg kryterium 2.	311	68450,-	94	19250,23	28,12
3. Uczniowie słabo widzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991r. O systemie oświaty, realizujący w roku szkolnym 2011/2012 obowiązek szkolny lub obowiązek nauki w szkołach dla dzieci i młodzieży.					
Klasa I szkoły podstawowej	39	7020,-	26	4612,41	65,70
Klasa II szkoły podstawowej	39	7020,-	32	5741,96	81,79
Klasa III szkoły podstawowej	28	5040,-	20	3568,25	70,80
Klasa IV-VI szkoły podst.	134	28140,-	51	8774,16	31,18
Klasa I-III gimnazjum	229	74425,-	139	40675,57	54,65
Zasadnicze szk. zawodowe	70	22050,-	49	12034,24	54,58
Szkoły ponadgimnazjalne	69	26910,-	54	14740,39	54,78
Ogółem wg kryterium 3.	608	170605,-	371	90146,98	52,84
Ogółem wszystkie kryteria	2061	475790,-	1006	216467,66	45,50
Ogółem po zwrocie części dotacji		475790,-		173174,30	36,40

Z zestawienia wynika, że przyznana gminie dotację w wysokości 475.790,- zł na realizację rządowego programu wykorzystano zaledwie w 36,4 % wydając 173.174,30 zł. Dotacją objęto szacunkowo 805 uczniów wobec planowanej liczby 2061 uczniów. II transza dotacji została zwrócona w całości.

24

Wykazaną w sprawozdaniu, wykorzystaną dotację na kwotę 216.467,66 zł dla 1006 uczniów, gmina zmniejszyła o wkład własny tj. o 43.293,36 zł, który jednakże, o czym piszę wyżej, nie był wymagany. Niewykorzystana część dotacji wśród uczniów klas I szkół podstawowych, do których teoretycznie trudniej było dotrzeć, wynosi 46.826,87 zł, co stanowi 9,8% planowanej dotacji.

Gmina udostępniła do kontroli następujące dokumenty przedstawiające i opisujące działania podjęte celem realizacji rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. - „Wyprawka szkolna”:

1. Zarządzenie nr 540/WO/2008 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 03.09.2008 r. w sprawie ustalenia terminu składania wniosków o udzielenie pomocy finansowej na zakup podręczników, w którym termin składania wniosków ustalono do dnia 30 września każdego roku. W zarządzeniu ustalono więc termin składania wniosków wykraczający poza termin dla ostatecznej weryfikacji danych potrzebnych do ustalenia wysokości II transzy dotacji ustalony w harmonogramie zamieszczonym w załączniku do uchwały nr 68/2011 Rady Ministrów.
2. Uzyskane ze szkół w formie tabelarycznej informacje dot. planowanej realizacji rządowego programu pomocy uczniom w 2011 r. i służące do sporządzenia informacji zbiorczej dla gminy w odpowiedzi na pismo Kuratorium Oświaty OA-PZ.3146.2.1.2011.KZ z 6.04.2011 r.
3. Wniosek do Wojewody Śląskiego z dnia 22.06.2011 r. o przyznanie dotacji celowej na realizację rządowego programu.
4. Otrzymane ze szkół zestawienia uczniów z kwotami dofinansowania rachunków / faktur wg poszczególnych kryteriów sporządzone po otrzymaniu rachunków / faktur od rodziców na termin 30.09.2011 r.
5. Potwierdzenia odbioru wyprawki szkolnej dla uczniów w formie zestawień z poszczególnych szkół z podpisami rodziców lub opiekunów lub bankowe potwierdzenia transakcji zrealizowane zgodnie z harmonogramem do 15 listopada 2011 r.
6. Uzyskane ze szkół informacje podsumowujące przebieg realizacji programu „Wyprawka szkolna” oraz zestawienie zbiorcze dla gminy Zabrze przekazane do Kuratorium Oświaty 09.12.2011 r. W zestawieniu podano przyczyny niezrealizowania ustalonego w kwietniu 2011 r. planu liczby uczniów zgłoszonych do objęcia programem (załącznik nr 9).

W toku kontroli nie zbierano informacji ze szkół o metodach planowania liczby uczniów objętych programem. Możliwe było wykorzystanie w dużej części wyników z roku poprzedniego poddając je odpowiedniej korekcie. Niezależnie jednak od sposobu uzyskania liczb planowych stanowiły one podstawę do sporządzenia wniosku do Wojewody i uzyskania dotacji dlatego powinny, w następnym okresie, być poddane analizie i weryfikacji poprzez rozpropagowanie wśród rodzin warunków otrzymania pomocy, uzyskanie np. deklaracji zainteresowanych, z którego kryterium zamierzają skorzystać a następnie formalne zbieranie wniosków (potwierdzonych odpowiednimi załącznikami) przed wakacjami i w ich trakcie tak by w ustalonym w harmonogramie do uchwały 68/2011 terminie mieć dane do ostatecznej korekty wielkości dotacji.

Zdaniem kontrolującego, ustalony w zarządzeniu Prezydenta Miasta termin składania wniosków o przyznanie pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników był zbyt późny. Określony w załączniku do uchwały nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. harmonogram realizacji programu przewidywał przekazanie przez wojewodów do MEN zweryfikowanych danych o liczbie uczniów uprawnionych do objęcia programem do 15 września 2011 r. Aby zmieścić się w tym terminie Kuratorium Oświaty w piśmie z 16.08.2011r. określiło dla gmin termin podania ostatecznej liczby uczniów uprawnionych na 8.09.2011r. W związku z powyższym termin składania wniosków powinien być znacznie wcześniejszy, gdyż powinien uwzględniać również czas na ich weryfikację oraz uzgodnienia liczby uczniów

29

między dyrektorami szkół a prezydentem miasta przewidziane w § 4 pkt 1 i § 5 pkt 1 rozporządzenia RM z 25.05.2011r.

Ustalony termin składania wniosków uniemożliwił przeprowadzenie terminowej weryfikacji danych i ustalenie ostatecznej liczby uczniów objętych pomocą, tym bardziej, że w gminie nie podjęto innych wcześniejszych działań mających na celu weryfikację wielkości planowanych podanych w kwietniu w informacji do kuratorium oraz we wniosku do Wojewody z 22.06.2011 r.

W określonym na 30.09.2011 r. terminie zebrano ze szkół wykazy uczniów z kwotami dofinansowania sporządzone "po otrzymaniu rachunków od rodziców" a więc już po realizacji zakupów, podczas gdy miał być to termin zbierania wniosków. Wobec powyższego uważam, że w gminie nie zrealizowano § 4 pkt 1 i § 5 pkt 1 rozporządzenia RM z 25.05.2011r. mówiących o uzgodnieniach między dyrektorami szkół a prezydentem miasta. Zdaniem kontrolowanych brak realizacji wyżej wymienionych zapisów był związany z przyjęciem późniejszego terminu składania wniosków.

Zdaniem kontrolującego, celem prawidłowej realizacji zadania, powinien być wyraźnie oddzielony proces składania wniosków i ich weryfikacji od procesu realizacji wniosków (zakupów). Proces weryfikacji wniosków w placówkach szkolnych ułatwić powinno ujednolicenie wzoru wniosku.

W procesie realizacji wniosków, określona w rozporządzeniu RM, możliwość zakupów grupowych powinna pozwolić zabezpieczyć się przed brakiem realizacji wniosków (lub deklaracji) już złożonych przez rodziny.

Podejmując odpowiednio wcześniej właściwe działania określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z 25 maja 2011r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 111 poz. 652) oraz w załączniku do uchwały nr 68/2011 Rady Ministrów z dnia 25 maja 2011 r. Gmina mogła uzyskać lepsze wyniki w realizacji zakładanych celów.

Na powyższych ustaleniach zakończono czynności kontrolne.

Kontrolę wpisano do książki kontroli.

Integralną część niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego stanowią załączniki od nr 1 do nr 9.

Projekt wystąpienia sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano do jednostki kontrolowanej.

Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 185 poz. 1092) prawo wniesienia umotywowanych pisemnych zastrzeżeń co do treści niniejszego projektu wystąpienia w terminie 7 dni roboczych od daty jego otrzymania.

Zabrze, dnia 27.08.2012 r.

Załączniki:

1. Informacja dot. realizacji Rządowego programu – dane planowe – 14.04.2011 r.,
2. Wniosek do Wojewody Śląskiego o przyznanie dotacji z 22.06.2011 r.,
3. Umowa nr PS/V/3011/115/47/11 z 13.10.2011 r.,
4. Aneks nr 1 do umowy zawarty 4.11.2011 r.,
5. Aneks nr 2 do umowy zawarty 29.12.2011 r.,
6. Sprawozdanie z 19.11.2011 r. i korekta sprawozdania z 20.01.2011 r.,
7. Pismo WBU.3033.134.2011.BM z 16.11.2011 r. o zmniejszenie planu dotacji,
8. Zarządzenie nr 540/WO/2008 Prezydenta Miasta Zabrze ustalające termin składania wniosków,
9. Informacja podsumowująca przebieg realizacji programu „Wyprawka szkolna”

Jednostka kontrolowana

Wiceprezydent Miasta
Zabrze
mgr Andrzej Górecki

URZĄD MIEJSKI
W ZABRZU
województwo śląskie
Wydział Oświaty

Kontrolujący

KURATORIUM OŚWIATY
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40-032 KATOWICE
Identyfikator: 006473113
mgr Janusz Firkewski